КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз!

*Ташаббус кулоч ёймоқда*

# КВАРТАЛ ПЛАНИ-МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ҚЎШИМЧА ЮЗ МИНГ СЎМ ФОЙДА

КОЛЛЕКТИВ ШИОРИ

ЯНГИ ХИЛ БУЮМЛАР

## Шарафли ном учун

Пойтахтдаги 2-автомобиль ремонти заводининг коллективи КПСС XXIV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақага республика автомобиль ремонти хўжаликлари ўртасида биринчи бўлиб қўшилди.

Завод коллективи ленинча беш йиллик планни муддатидан икки ой илгари адо этган ва планга қўшимча 765 минг сўмлик саноат маҳсулоти етказиб берган эди. Шу давр мобайнида меҳнат унумдорлиги 33,5 процент ортди. «ЗИЛ-130», «М-21», «ЯМЗ», «МАЗ» каби автомобиллар учун камёб деталлар ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

Ремонтчилар биринчи квартал планини муддатидан илгари бажариш билан планга қўшимча ўттиз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, автодеталларни қайта тиклаш ҳамда ностандарт ускуналар тайёрлашга сўз бердилар. Меҳнат унумдорлиги пландагига нисбатан 0.3 процент ошади.

Меҳнатни ташкил этишни бундан буён янада такомиллаштириш, янги техника ва илғор технологияни жорий этиш эвазига планга қўшимча юз минг сўмлик фойда кўришни таъминлаш, «ЛАЗ-695М» автобусларини капитал ремонт қилишни, янги маркадаги машиналар учун ишлатиладиган деталларни қайта тиклашни ўзлаштириб, камида олти минг дона шундай деталлар етказиб берилади.

Саксонта рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этиш билан ўн минг сўм иқтисодий фойда кўриш, бир тонна рангли, ўн беш тонна қора металл, йигирма минг киловатт-соат электр энергия тежаш, товар маҳсулотлари ишлаб чиқариш таннархини 0,5 процент камайтириш, меҳнат шароитини, маҳсулот сифатини, автобусларнинг ташқи қиёфасини янада яхшилаш коллектив қабул қилган социалистик мажбуриятда таъкидлаб ўтилган.

Корхона коллективи янги бир шиорни ўртага ташлади. Шу кунларда барча цехларда «Ленинча бригада, цех, участка ва бўлим» деган шарафли номни олиш учун социалистик мусобақа авж олди.

## ЗАРБДОР КУНЛАР

«Главташкентстрой» транспорт бошқармасининг барча коллективи қатори Бош бошқарманинг автомобиль ремонти заводи ишчи-хизматчилари ҳам ўз зиммаларига юксак социалистик мажбурият олдилар.

«Меҳнат зафарларимизни партиямиз XXIV съездига бағишлаймиз», дейишмоқда ремонтчилар. Улар партия съезди очилишигача бўлган кунларни зарбдор кунлар деб эълон қилдилар.

Корхона коллективи 1971 йил биринчи квартал топшириғини муддатидан илгари — 23 мартга адо этишга аҳд қилди. Зиммага олинган янги социалистик мажбуриятларнинг бандида тежамкорлик режимига қатъий риоя қилиш кўрсатиб ўтилган. Шунингдек, ремонт ишлари муддатини қисқартириш ва унинг нархини арзонлаштириш белгиланди. Товар маҳсулоти ишлаб чиқариш таннархини 1 процентга камайтириш, пландан ташқари ўн минг сўм жамғарма олишга қарор қилинди.

## ЮКСАК МАРРА

Ленинча беш йиллик ва юбилей йили план топшириқларини муддатидан илгари ошириб адо этган В. И. Ленин номли электрон-техника заводининг коллективи 1971 йил ишлаб чиқаришида ўзига юксак марраларни белгилаб олди. Бу марралар бир неча цехларни реконструкция қилиш, уларга янги ускуналар ўрнатиш ҳамда маҳсулотларнинг янги хилларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш билан боғлиқдир.

Шу кунларда Х. Тожиев, А. Петровский бошлиқ цех, И. Аронов ва Н. Ковалев раҳбарлик қилаётган участка коллективлари меҳнатда яхши кўрсаткичларга эришмоқда.

Завод рационализаторлари уч ой мобайнида 160 минг сўмдан зиёд иқтисодий фойда келтириш билан ҳисса қўшадиган бўлишди.

1971 йилнинг дастлабки уч ойида кенг истеъмол товарларидан беш хилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

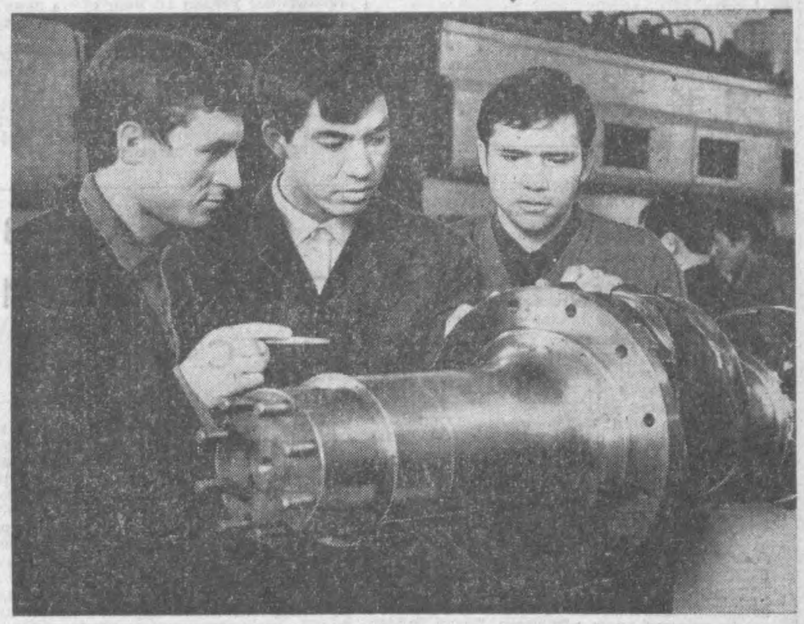

Тошкентдаги кекса олий ўқув юртларидан бири темир йўл транспорти инженерлари институтида ҳозир етти мингга яқин студент ўқимоқда. Бу билим даргоҳи Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон темир йўл дистанциялари учун мутахассис кадрлар тайёрлаб бермоқда. Институтда яхши жиҳозланган ўқув кабинетлари ва лабораториялар бор.

СУРАТДА: механика факультетининг учинчи курс студентлари — В. Филипов, Д. Сериков ва В. Торопцев локомотив лабораториясида тепловоз двигателининг тирсак валларини ўрганишмоқда.

*Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!*

# ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
14 ЯНВАРЬ 1971 Й ПАЙШАНБА
№11 (1386).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тошкент — жаҳонга

### ЖАҲОННИНГ ЙИГИРМА МАМЛАКАТИГА

Бугун

**ПОЙТАХТЛИК КАБЕЛСОЗЛАР ТУРКИЯ РЕСПУБЛИКАСИ УЧУН КАБЕЛЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА КИРИШДИЛАР.**

Куни-кеча корхона коллективи қаҳрамон Вьетнам ватанпарварлари учун янги йилнинг дастлабки маҳсулотларини экспорт қилган эди. Юбилей йилида эса улар Ливия мамлакати учун 200 тонна пландан ташқари кабель жўнатди.

Ҳозирги кунда «Ташкабель» маркаси қўйилган маҳсулотни Ер шарининг 20 мамлакатида кўриш мумкин.

### ПОКИСТОН БУЮРТМАСИ

«Ташсельмаш» заводида ишлаб чиқарилаётган «Зангори кема»лар барча пахтакор республикалардагина эмас, балки жаҳоннинг кўпгина хорижий мамлакатларига ҳам маълум.

Кеча

**корхонанинг чет эллик мижозлари рўйхатига яна бир мамлакат қўшилди. Покистон учун январь ойида «17ХВ» маркали пахта териш машиналарининг дастлабки навбати юборилди.**

**Ремонт-подшипник заводининг ишчилар коллективи қишлоқ меҳнаткашлари учун кўплаб турли хил подшипникларни етказиб бермоқдалар. Шу кунларда корхонада КПСС XXIV съезди шарафига бошланган меҳнат вахтаси кун сайин кенг қулоч ёзмоқда.**

**СУРАТДА: корхонанинг пешқадам ишчиси деталчи М. Феоктистов «Ўзсельхозтехника» учун юборилаётган маҳсулотни тайёрламоқда.**

М. Нуриддинов фотоси.

### ЯНГИ ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТИ

Кеча

Киров районидаги «Строймеханизация» трестида янги «Техника прогресси ва иқтисодий билимлар» халқ университетининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. Бу райондаги ўн иккинчи халқ университетидир. Унга трест партия ташкилотининг секретари А. К. Поздняков раҳбарлик қилади.

Район «Билим» жамияти билан ҳамкорликда ташкил қилинган бу университетда 150 киши икки йил давомида техника тараққиёти, планлаштириш ва иқтисодий билимлар асоси ҳақида лекциялар тинглайдилар. Лекцияларни республика Госплани, Министрлар Советидан келган мутахассислар, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва шаҳар партия комитети ҳузуридаги лекторлар группаси вакиллари ўқийдилар.

Университетнинг дастлабки машғулоти иқтисод фанлари кандидати Н. Н. Юсуповнинг «Ҳозирги давр илмий-техника революцияси ва унинг ижтимоий-иқтисодий натижалари» деган лекцияси билан бошланди.

## ИЛҒОРЛАР ТАШАББУСИ

Тошкент газ аппаратлари заводи ишчи ва инженер-техник ходимлари 1970 йилни улкан меҳнат зафарлари билан якунладилар. Йиллик планга қўшимча беш минг газ плитаси, тўққиз минг печ горелкаси тайёрланди. 240 минг сўмлик тайёр маҳсулот реализация қилинди.

Бугун

**заводдан олинган хабарда айтилишича, КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олишга аҳд қилган коллектив, СССР газ саноати министрлиги «Главтюменьнефтегаз» тресги ташаббусига қўшилиб оширилган қўшимча мажбурият қабул қилган.**

Унда 1971 йилнинг биринчи квартал планини муддатидан илгари адо этиш, ҳамда планга қўшимча 45 минг сўмлик товар ва ялпи маҳсулот, жумладан, 500 газ плиталари, тўрт минг печ горелкалари ишлаб чиқаришга қарор қилинганлиги айтилади.

Бундан ташқари, ҳозиргача четдан келтириладиган эмалли массани ишлаб чиқариш учун зарур бўлган жиҳозларни ўз кучлари билан тайёрлаш, газ плиталари ишлаб чиқаришни янги технология бўйича йўлга қўйишга аҳд қилинди. Рационал фойдаланиш ҳисобига икки тонна металл лист иқтисод қилинади, 12 минг киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинади.

● *Пойтахтимиз меҳмонлари*

### ЮКСАК МАҲОРАТ

**Свердлов номли концерт залида икки кун давом этган Тожикистон санъат усталарининг концерти зўр муваффақият билан ўтди. Тожикистонда хизмат кўрсатган артистлар Муслима Боқиева, Гавҳар Миржумаева, солистлардан А. Омонов, М. Маҳрамова ва бошқаларнинг чиқишлари гулдурос қарсаклар билан қаршиланди.**

**18 кишидан иборат қардош республика санъаткорлар коллективи репертуари ранг-баранг бўлиб, унда ўзбек, тожик, озарбайжон ва бошқа бир қатор халқларнинг куй ҳамда рақслари бор.**

Кеча

**меҳмонлар Самарқанд шаҳрига жўнаб кетдилар.**

**СУРАТЛАРДА: Тожикистонда хизмат кўрсатган артистлар Муслима Боқиева ҳамда Гавҳар Миржумаевалар.**

Н. Меламед суратлари.

Бизнинг интервью

## РАҚАМЛИ АДРЕСЛАР

Почтальон уйингизга хат олиб келди. Узоқдаги қариндошингиз ўзининг самимий саломларини йўллапти. Уни ўқиб қувонасиз, таскин топасиз. Лекин биргина ана шу хат сизга етиб келгунча қанча меҳнат сарф қилинганини тасаввур қилсангиз, алоқа ходимларининг фаолиятига таҳсинлар ўқийсиз.

Уларнинг меҳнати чиндан ҳам машаққатли. Хатлар, открыткалар... Азбаройи кўплигидан уларни ҳатто машиналар ҳам ташиб улгуролмайди.

Алоқа ишларининг ҳаддан ташқари кўпайиб бораётганлиги муносабати билан СССР Алоқа министрлиги шу йилдан бошлаб янгича тартиб ишлаб чиқди. Шунга биноан хатлар ва открыткаларга олти рақамли индекцация номерлари ёзиладиган бўлди. Шу муносабат билан Тошкент почтамтида ҳам қизғин тайёргарлик ишлари бошланди. Мухбиримиз почтамт бошлиғининг ўринбосари А. Н. Кальченко билан суҳбатлашди.

**— Александр Николаевич, янгича тартибнинг аҳамияти ҳақида гапириб берсангиз?**

— Мамлакатимизда хат саралаш ишлари жуда кўп қўл меҳнатини талаб қилади. Янгича тартиб бўйича бу саралаш ишлари махсус машиналар зиммасига юкланади.

**— Бу машиналарни қандай тасаввур қилиш мумкин.**

— Масалан кенг ва равон зал. Унда улкан агрегат бир меъёрда ишлаб туради. Поток линияда хатлар ариқдаги сувдек оқиб келаверади. Машина хатларга ёзилган индекс номерларига қараб уларни турли шаҳарларга мўлжалланган қутиларга ажрата беради. Бу иш жараёнини бошқариш учун малакали кишилар талаб қилинмайди.

**— Олти рақамли индексларни изоҳлаб берсангиз?**

— СССР Алоқа министрлиги мамлакатдаги барча область, ўлка, республика марказларини индексларга бўлиб чиқди. Дастлабки учта рақам ана шуларга тегишли. Қолган учта рақам эса шаҳар ва қишлоқлардаги алоқа узеллари ва бўлимларини англатади.

Мисол учун **Тошкент шаҳри 700** деб белгиланди. Бу рақамнинг ёнига яна учта нол қўйилса хат почтамтда, «эгаси ўзи келгунча» (довостребование) деган маънони англатади. Мамлакатнинг бирор бурчагидан Тошкентдаги Богдан Хмельницкий кўчасида истиқомат қилувчи биродарингизга мактуб йўлламоқчисиз. Шу кўчада **100** алоқа бўлими бор. Конвертга индекс кўрсатилган жойга **700 100** деб ёзиш шарт. Ёки бўлмаса Москвадаги 156-алоқа бўлими орқали хат йўлламоқчисиз. Унда **101 156** деб ёзилади. Дастлабки **101 рақами Москва** шаҳри эканлигини англатади.

**— Ҳамма рақамларни қандай қилиб билиш мумкин?**

— Иттифоқ министрлиги икки томли справочник нашр этди. Бу справочниклар барча алоқа бўлимларига тарқатилмоқда. Ҳар бир киши хатни қутига ташлашдан олдин, албатта, алоқа бўлимига бориб керакли адреснинг аниқ индексларини билиши ва конвертга ёзиши шарт. Чунки индекссиз хатлар машинада сараланганда брак бўлиб чиқади.

Рақамларнинг ёзилиш тартиби ҳақида. Яқинда уларнинг намуналари ёзилган конвертлар олинди. Ҳамма ўшанда кўрсатилган рақамлар ёзилишига риоя қилиши лозим. Чунки рақамлар махсус намуна бўйича ёзилмай, ҳар хил: катта-кичик ёки беўхшов бўлса, машина уларни бракка чиқаради.

**— Индекслар почта орқали жўнатиладиган ҳамма нарсаларга ҳам тегишлими?**

— Фақат хатлар ва открыткаларга тегишли. Бандероль, қимматли хатлар, переводлар, телеграммалар бундан мустаснодир.

Ҳозир тайёргарлик кўрилпяти. Ҳамма жойларда янги тартибларни ишлаб чиқиш, тушунтириш, реклама қилиш ишлари олиб борилмоқда. Янгича тартибга ўтиш шу йилнинг охирларидан қизғин бошланади. Чунки бир неча хил саволлар йўл-йўлакай ҳал қилиб борилади.

А. ПУЛАТОВ.

Тонгги газеталарда

◆ Асвон гидроэнергетика комплекси қурилиб бўлганлиги муносабати билан ўтказиладиган тантаналарда қатнашиш учун кеча Москвадан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний расмий визит билан Қоҳирага келди. СССР Олий Совети Президиумининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, СССР энергетика ва электрлаштириш министри Н. С. Непорожний ва бошқалар Н. В. Подгорнийга ҳамроҳлик қилмоқдалар.

◆ Ёмғирлар денгизи районида ишлаётган «Луноход—1» билан бу сафарги алоқа сеанси анча узоққа чўзилди — беш соату 03 минут давом этди. 11 январдан 12 январга ўтар кечаси ўзи юрар аппарат беш юз ўн етти метр йўл босди. Ёмғирлар денгизида ўтказилаётган эксперимент давом этмоқда.

● *Санъат оламида*

## Кўргазмада: Тошкент ёдгорликлари

**Республика тарихий ва маданий ёдгорликларни муҳофаза қилиш жамиятининг Тошкент шаҳар бўлими шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институтида кўргазма ташкил қилишга киришди.**

**«Менинг қадимий ва абадий ёш Тошкентим» деб номланган бу кўргазма учун бир неча хона ажратилиб, унга шаҳримиз мактаб ўқувчиларининг ижодий ишлари — турли расмлар, миноралар ва тарихий ёдгорликлар макети, ганч ва ёғочга ишланган гўзал нақшлар қўйила бошланди. Бинодаги махсус залда кўргазма томошабинларига республикамиз ва шаҳримизнинг ноёб тарихий маданий ёдгорликлари ҳақида ҳикоя қилувчи киноленталар намойиш қилинади.**

**Яна қўшимча экспонатлар тўпланиб, хоналар жиҳозлангач, кўргазмага санъат мухлислари таклиф қилинади.**

## «ЭРК» МУҲОКАМАСИ

Тошкент Давлат университетида ёзувчи Пиримқул Қодиров студентларнинг меҳмони бўлди. Учрашувда «Эрк» қиссаси муҳокама қилинди.

Филология фанлари кандидати Умарали Норматов адибнинг ижодий фаолияти ҳақида гапирди. Филология фанлари кандидатлари Озод Шарафиддинов, Санжар Содиқ, Анқабой Қулжонов, Баҳодир Ғуломов, Норбой Худойбергановлар «Эрк»нинг 1970 йил ўзбек совет адабиётида тутган ўрни, унинг ютуқ камчиликлари ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Асар муҳокамасида студентлар асар қаҳрамонларининг характер-хусусиятлари ҳаётий тасвирланганини гапирдилар.

Учрашувда Пиримқул Қодиров ўзининг ижодий режалари ҳақида сўзлаб берди.

Планетамиз янгиликлари

### ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИ ОШМОҚДА

**БУДАПЕШТ. Венгрияда кейинги беш йил ичида уй-рўзғор эҳтиёжлари учун электр энергиясини истеъмол қилиш икки баравар кўпайди. Бу эса мамлакат меҳнаткашларининг фаровонлиги доим ўсиб бораётганлигини исбот қилади.**

(ТАСС).

### БОЛАЛАР ЧИЗГАН СУРАТЛАР ВИСТАВКАСИ

ТУНИС. Бу ерда совет болалари чизган суратлар виставкаси очилди. Виставкани очиш маросимида Тунис пойтахтидаги жамоат ташкилотлари ва маданий-оқартув муассасаларининг вакиллари, журналистлар ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

### БАЗАЛАР ҲУКУМАТ НАЗОРАТИГА ЎТДИ

САНТЬЯГО. Чили ҳукумати Пасхи оролида, Пунта-Аренас ва Кинтерода жойлашган АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг ўт базасини ўз назоратига олди.

Американинг Чилидаги базалари илгари тузилган битимга мувофиқ вужудга келтирилган эди. Бу битимнинг муҳлати шу йил 8 январда тамом бўлди.

(ТАСС).

**ТОКИО. Янги доиралар**[?] **меҳнаткашлар, иш ҳақининг оширилмаслик ҳисобига «иқтисодий ўсиш сиёсати» олиб бораётганлигига қарши Япония ишчилар синфининг кураши кенг тус олиб бормоқда.**

**СУРАТДА: меҳнат министрлиги биноси олдида ўтказилаётган митинг пайти.**

**Г. Раховецкий фотоси, ТАСС фотохроникаси.**

# СЪЕЗДДАН-СЪЕЗДГАЧА

# ЙИЛЛАР МАЗМУНИ

## ҚУВОНЧЛИ ЯКУНЛАР

Кунлар... Ҳар бир кунимиз қанчалар мазмундор, саҳоватли, унутилмас... Давримизнинг ҳар бир соати минути нақадар мазмунга бой! Ҳар онимиз тарих саҳифасида ўчмас муҳр бўлиб қолишига ишонч комил.

Йиллар — умрлар рамзи. Ленинча беш йиллик йилларида ҳаётимизни янада фаровон қилдик. Меҳнат ҳар биримизга бахт келтирди. Буларнинг ҳаммаси йиллар мазмуни.

Съезддан—съездгача... Тўрт йиллик давр бу. Лекин ана шу тўрт йил совет кишиларининг ҳаёт солномаси, қаҳрамонона меҳнатининг кўзгуси, турмуш фаровонлигининг ошиши, порлоқ келажак — коммунистик жамият қуриш йўлида олға ташланган дадил қадам бўлди. Шу кунларда қаерга борманг, ким билан суҳбатлашманг, кўтаринки руҳ билан қилинаётган меҳнатнинг гувоҳи бўласиз. Ишчими, деҳқонми, олимми, қайси касб эгаси бўлмасин, ҳамманинг дилида ягона орзу — партиямиз XXIV съездини муносиб кутиб олиш орзуси. Шунинг билан бирга, ишчи коллективлари аввалги съезддан буён ўтган даврда қилинган ишларига якун ясаяптилар.

Тошкентдаги 1-тажриба-экспериментал заводининг ишчи-хизматчилари ҳам бу умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшдилар. Ўтган йиллар завод коллективи учун айниқса самарали меҳнат йиллари бўлди. Ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида қувончли ютуқларга эришилди.

## ИЗЛАНИШ

Янги ишга келган ишчига дастлаб завод кутубхонасига аъзо бўлишни таъкидлайдилар. Бунинг боиси бор. Рационализатор ва ихтирочилик бюроси ходимлари техникага доир адабиётларнинг ҳаммаси билан вақтида танишишга улгура олмайдилар, албатта. Шунинг учун ҳам ҳар бир ишчига ўз соҳаси бўйича янги чиққан адабиёт билан танишиб бориш топширилади. Китоб ёки журналда завод шароитида қўллаш мумкин бўлган бирор бир янгилик топилса, ишчи дарров бюрога маълум қилиб, ўз мулоҳазаларини айтади. Кўпчиликка бу таклиф маъқул тушса, ишлаб чиқаришга жорий қилинади. ишчи эса рағбатлантирилади. Бу тадбир ишчи-хизматчиларни доимо изланишга, янгиликка интилишга ундайди.

Пайванд ишлари илгарилари электр ёрдамида, кейинчалик, табиий газ ёрдамида бажариларди. Пайвандчилар бригадасининг аъзолари ўз ишларини такомиллаштириш, пайванд ишлари сифатини янада яхшилаш йўлларини ўйладилар. Излаганга толе ёр, дегандек, улар бунинг йўлини топишди. 1967 йили деталларни углекис гази ёрдамида пайвандлашни таклиф қилдилар. Ўша йили бу таклиф битта аппаратда синаб кўрилди ва бир минг 787 сўм фойда олинди. Ҳозир ана шундай аппаратдан ўн бештаси ишлаяпти. Бу тадбирнинг амалга оширилиши кўплаб электрод иқтисод қилишдан ташқари, умуман электрод цехини ёпишга олиб келди. Электрод ясаш билан банд бўлган ўнлаб ишчилар бошқа ишга жалб қилинди.

Корхонада тайёрланаётган кўприк қурилишига ишлатилаётган темир тўсинлар, ўзи юрар ва автокранлар ҳозирда Иттифоқимизда машҳур. Самарқандда бўлган киши тўққиз қаватли Афросиёб меҳмонхонасининг ҳуснини томоша қилиб тўймайди. Меҳмонхонага ишлатилган алюмин қотишмали витражлар ана шу заводда тайёрланган.

— Завод республикамизда биринчи бўлиб автомобиль кранлари тайёрлашни ўзлаштирди — дейди касаба союз маҳаллий комитетининг раиси Ш. Хабибулин. Ҳозир биз ишлаб чиқараётган «СМК-10» маркали автокранлар халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлатилмоқда. Шунингдек, 40 тонналик прицеп-улагичлар ҳам кўпчиликка манзур бўлди. 1970 йилда пландаги ўнта ўрнига 20 та ана шундай прицеп-улагичлар тайёрладик. Бу маҳсулотлар ўтган йилларда ўзлаштирилди.

Буғ қозонларидаги ҳароратни бир меъёрда сақлаш масаласи корхона мутахассисларини анчадан бери қизиқтириб келарди. Яқинда бир группа инженер-техник ходимлар буғ қозони учун электрон регуляторнинг электр схемасини туздилар. Ҳозир бу схеманинг қандай ишлатилиши Москвадаги халқ хўжалик ютуқлари виставкасида намойиш этилмоқда.

Ишлаб чиқаришнинг шундай жараёнлари борки, уларни ўзлаштириш анча мураккаб. Шундайлардан бири шағал карьерларида, тоғ-металлургия корхоналарида ишлайдиган транспортёрларнинг роликларидир. Чўяндан тайёрланган бу роликлар оғир, уларнинг айланиши учун шарикли подшипниклар керак бўлади. Подшипникларни мойлаб туриш учун анча вақт кетади. Завод рационализаторлари чўян роликларни капрондан тайёрлашни таклиф этдилар. Бу таклиф корхонага катта фойда келтирди. Ҳар бир ролик учун ишлатиладиган 3.2 килограмм чўян ва иккита шарикоподшипник иқтисод қилинади. Йилига корхона ана шу таклифнинг ўзидан 16 минг сўмга яқин фойда олди. 10 минг киловатт-соат электр энергияси тежалди.

Сўнгги уч йил мобайнида тақдим этилган 220 рационализаторлик ва ихтирочилик таклифидан 178 таси ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Бундан корхона 111 минг сўмдан зиёд фойда кўрди. 1970 йилнинг ўзида рационализаторлар заводга 25 минг сўм иқтисодий фойда келтиришди.

## КАДРЛАР ВА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА

Корхонада йигирмадан ортиқ миллат вакили аҳиллик билан бир мақсад йўлида меҳнат қиляпти. Планнинг қандай бажарилиши, аввало, ишлаб чиқаришнинг ташкил қилинганлигига боғлиқ. Шу кунларда янги цех комплекси қурилиши тугай деб қолди. Замонавий техника билан жиҳозланган бу цех ишга туширилгач, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми қарийб бир ярим баравар кўпаяди. Лекин, мавжуд имкониятлардан фойдаланиб, планни бажариш керак. Бунинг учун, ишчилар ўртасида социалистик мусобақа кенг авж олдирилди. Натижада, беш йиллик план топшириқлари муддатидан олдин бажарилди. Маҳсулот реализация қилиш плани 15 декабрдаёқ муваффақиятли адо этилди. Бу — завод ишчи ва хизматчиларининг кўтаринки руҳда қилган меҳнатларининг маҳсулидир.

Завод маъмурияти, касаба союз маҳаллий комитети билан ҳамкорликда социалистик мусобақа шартларини тузаркан, илғор ишчиларни моддий рағбатлантиришни асосий шарт қилиб қўйди. Фақат планнигина ошириб бажарган ишчи ҳали социалистик мусобақа ғолиби бўла олмайди. У интизомли, меҳрибон дўст бўлиши, ўз малакасини доимо ошириб бориши, жамоатчилик ишларида қатнашиши ҳам керак.

Ўринбой Жалилов пойтахтдаги Навоий номли ўрта мактабни битириб, 1957 йили заводга ишга келган эди. Аввалига шогирд бўлиб, слесарлик касбини ўрганди. У ўз бахтини меҳнатдан топди, шу ерда обрў орттирди. Даставвал слесарлар бригадасини бошқарди, кейинчалик мастер бўлди. Ҳозир металл конструкциялар тайёрлайдиган цех бошлиғи. У бошлиқ цех коллективи заводда илғор ҳисобланади. Шу кунларда цех ишчилари съезд олди социалистик мусобақага қўшилиб, ўзи юрар «К2К-20» маркали кўтарма кран ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Бу кран учун мамлакатимизнинг турли саноат корхонлари, қурилиш ташкилотларидан буюртмалар келиб турибди. Пайвандчи Р. Турсунов, йиғувчи слесарь А. Карпов, А. Абдуқодиров каби ўнлаб ишчилар 1972 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Завод СССР Қурилиш саноати корхоналари министрлиги ҳамда қурилиш саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини ва пул мукофотини уч марта қўлга киритишга муваффақ бўлди. Бу байроқ доимий сақлаш учун заводда қолдирилди.

## РАҚАМЛАР ҲИКОЯСИ

Партиямизнинг XXIII съездидан кейин ўтган йилларда заводда юз берган ўзгаришлар ҳақида рақамлар ҳикоя қилади.

Металл конструкциялар тайёрлаш 34,4 процент кўпайди. Фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш натижасида ҳар бир ишчи етказиб бераётган маҳсулот 37,5 процент ошди.

Ишчиларнинг ўртача иш ҳақи 17,2 процент, моддий рағбатлантиришларни қўшиб ҳисоблаганда 23.1 процент кўпайди.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг таннархи 11 процент арзонлашди.

Чўян пўлат эритиш анча кўпайди.

Корхона ўтган йиллар ичида ўсди, улғайди. Маҳсулот сифати яхшиланди. Доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада эришган ютуқлари эвазига завод КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Ленин юбилейи Фахрий Ёрлиғи билан мукофотланди.

Ҳали қилинадиган ишлар кўп. Янги йил бошланиши биланоқ, Андижон машинасозлик заводи, Олмалиқ рух комбинати, Қарши чўлини ўзлаштирувчилардан тинмай буюртмалар келиб турибди. Завод маҳсулотига бўлган талаб тобора ошиб боряпти.

Корхонанинг истиқболи янада порлоқ. Янги қувватларни ишга тушириш билан, республика ва мамлакат қурилиш саноати корхоналари учун зарур ускуналар, жиҳозлар ишлаб чиқариш ҳажми узлуксиз кўпаяди.

**Х. ТЎРАЕВ.**

Ҳамза районининг 4-уй-жой шаҳарчасида янгидан қад кўтарган бир юз йигирма квартирали уйга яқинда хонадонлар кўчиб киради. Бу уй Чкалов номли завод капитал қурилиш бошқармасининг 4-участка қурувчилари томонидан бунёд қилиняпти.

СУРАТДА: пешқадам қурувчилар дурадгор Анатолий Стрельцов, бетончи Геннадий Яковлев, Сафарбек Мирзаев.

Т. Каримов фотоси.

## «Ўзптицепром»нинг фирма магазинлари

Тошкентдаги «Россия» меҳмонхонасининг яқинида Ўзбекистон паррандачилик саноати бошқармасининг республикада биринчи фирма магазини очилди. Бу системада тухум ва парҳез гўшт тайёрлаб берувчи бир қанча катта-катта ихтисослаштирилган корхоналар бўлади.

Тез орада пойтахтда иккинчи шундай савдо корхонаси очилади. Бу йил Бухоро, Самарқанд, Фарғонада ҳам шундай фирма магазинлари ишлай бошлайди. 1971 йилда «Узптицепром»нинг паррандачилик фабрикалари 160 миллион дона тухум беради. Шуларнинг анчаси республикада ташкил этилаётган ихтисослаштирилган савдо тармоқлари орқали сотилади.

(ЎзТАГ).

# ПАРТИЯ ТУРМУШИ СПРАВКА БЮРОСИ

**САВОЛ: КПСС аъзолигига қабул қилиш ҳақидаги таклиф зарур миқдорда овоз тўпламаган тақдирда нима қилиш керак!**

ЖАВОБ: Агар овоз бериш натижасида ўртоқ Н. ни партия аъзолигига қабул қилиш учун учдан икки қисмдан кам овоз берилган экан, демак коммунистлар уни қабул қилишни рад қилганлар. Бундай ҳолларда йиғилишда раислик қилувчи овоз бериш натижасини эълон қилиб: «Бинобарин, ўртоқ Н. га КПСС аъзолигига қабул қилиш рад қилинди», — дейди. Йиғилиш протоколига ҳам айнан шундай деб ёзиб қўйилади. Кирувчининг партияга қабул қилиш ҳақидаги делоси билан бирга қўшиб (райкомга) юбориладиган анкетасидаги бошланғич партия ташкилоти умумий йиғилишнинг қарори ҳақидаги графага овоз бериш натижаси ва унинг хулосаси: «Ўртоқ Н. учдан икки қисмдан иборат кўпчилик овозни ололмагани учун КПСС Уставига мувофиқ, уни КПСС аъзолигига қабул қилиш рад этилади», — деб ёзиб қўйилади.

Бу қарор район ёки шаҳар партия комитети томонидан тасдиқланганидан сўнг, партияга кираётган ўртоқ КПСС аъзолигига кандидатликдан чиқарилган ҳисобланади.

**САВОЛ: ВЛКСМ аъзосининг партияга киришлигига рекомендация бермоқ учун комсомол ташкилоти уни қанча вақт давомида билган бўлиши керак!**

ЖАВОБ: КПСС Уставида бундай муддат белгиланмаган. Лекин Устав, КПСС аъзоси ўзи тавсия қилаётган кишини ишлаб чиқаришда ва жамоат ишларида ўзи билан камида бир йил ишлаб таниган бўлса, унга рекомендация бера олишини кўзда тутади. Комсомол органлари ҳам ВЛКСМ аъзоларига партияга киришлик учун рекомендация бераётганида Уставнинг шу қоидасига амал қилишлари керак.

**САВОЛ: Савдо муассасаларининг партия ташкилотлари маъмурият фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқидан фойдаланадими!**

ЖАВОБ: Савдо ва умумий овқатланиш системасида ҳамма бошланғич партия ташкилотлари ҳам маъмурият фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқидан фойдаланавермайди. КПСС Устави бундай ҳуқуқни фақат савдо корхоналари коммунистларига, яъни ошхона, магазин, ресторан, савдо базаси, ишлаб чиқариш устахонаси ва шунга ўхшаш корхоналар бошланғич партия ташкилотларигагина берган. Бу партия ташкилотлари контрол қилиш ҳуқуқини муваффақиятли амалга оширмоқ учун КПСС Марказий Комитети қарорига (1959 йил) мувофиқ товарларнинг узлуксиз келиб туришини таъминлаш, совет савдоси қоидаларига риоя қилинишини кузатиб бориш, муомала ва ишлаб чиқариш сарфини қисқартиш ҳамда шунга ўхшаш бошқа масалаларни контрол қилиш комиссияларини тузишлари мумкин.

Шу билан бир қаторда, савдо системасида шундай партия ташкилотлари ҳам борки, иш шароитининг ўзига хос хусусиятларига кўра, улар контрол қилиш ҳуқуқидан фойдалана олмайдилар. Район савдо бўлимлари, шаҳар савдо бўлимлари, район матлубот жамиятлари, ҳарбий савдо муассасалари, ишчилар таъминоти бўлимлари партия ташкилотлари шулар жумласидандир. Бироқ бу партия ташкилотларида маъмурият фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқининг йўқлиги улар савдо корхоналаридаги, ўз коллективлари аппаратидаги ишларга таъсир қилолмайди, деган маънони билдирмайди. Савдо муассасасининг бошланғич партия ташкилоти муассаса аппаратининг бутун иши билан қизиқиши, хизматчиларни топширилган иш учун юксак масъулият ҳис қилиш руҳида тарбиялаши керак ва шундай қилишга мажбур. Бюрократликка, сансалорликка қарши кураш, жойлардан тушган талаб ва аризаларнинг шаҳар савдо бўлими аппаратида оператив ва диққат-эътибор билан кўриб чиқилиши ҳақида ғамхўрлик кўрсатиш партия ташкилотининг муҳим вазифасидир. Бу партия ташкилотлари партбюро мажлиси ёки партия умумий йиғилишларида муассаса раҳбарининг, бўлим мудирларининг хўжалик фаолиятига доир турли масалалар юзасидан, иш маданияти ҳақида докладларни эшитишлари, камчиликларни бартараф қилиш тўғрисида таклифлар киритишлари мумкин.

*Коммунистлар ҳақида ҳикоялар*

# Ҳаётни севсанг...

ҚУДРАТ аканинг ажойиб бир одати бор. У ишга бораётганда ҳам, ундан қайтаётганда йўл-йўлакай учраган улкан биноларга ҳавас билан тикилади. Уларда яшаётган бахтиёр кишиларга, қувонч билан тўлиб-тошган нурли чеҳраларга кўзи тушганда кўнгли тоғдай кўтарилади. Шунда бетончилик касбини танлаб янглишмаганлигини юракдан ҳис этади.

Бугун ишдан қайтаётганда ҳам шундай бўлди. Қудрат ака яқиндагина ҳамшаҳарларимизга фойдаланиш учун топширилган салобатли бинога меҳр билан боқиб турганда, кимнингдир ёқимли товуши унинг диққатини бўлди.

— Салом, устоз!

У товуш эшитилган томонга ўгирилиб қаради. Шунда Қудрат ака йўлнинг нариги бетидан ўзига томон келаётган шогирди — Халилни кўрди. Устозу-шогирдлар самимий сўрашдилар. Орага тушган сукунатни бузиб, устоз Халилдан сўради.

— Тинчликми ўзи? Нега бу қадар ҳаяжондасан?

— Ростини айтсам, сизга қандай қилиб миннатдорчилигимни билдирсам экан?

— Қанақа миннатдорчилик?

— Ўшанда аччиқ устида қурилишдан кетиб қолсам аҳволим не кечарди? — Лекин сиз бунга рози бўлмадингиз, коллективда қолишим учун қимматли маслаҳатларингизни аямадингиз, — дея сўзида давом этди Халил.

— Ёшлардан фойдали маслаҳатларимизни лозим бўлганда зарур ёрдамимизни аямаслик биз катталарнинг муқаддас бурчимиз, — ҳеч нима бўлмагандай жавоб қайтарди устоз.

— Қудрат ака, табриклашингиз мумкин. Бетончилик ихтисоси бўйича иккинчи разрядга норма топширдим, — деди Халил устозига ҳавас билан тикилиб.

— Табриклайман, муваффақият ҳар қадамда ёр бўлсин, — устоз ўз шогирдини бағрига босиб, эзгу тилакларини билдирди.

Халил ўқишга шошилаётганлигини билдириб, Қудрат ака билан хайрлашди...

Устоз шогирди Халил Рўзиқулов ортидан завқ билан қараб қолди. Беихтиёр, Қудрат ака адасининг қуйидаги ҳикматини эслади.

...Қайси бир касбни танласанг ҳам унга юракдан меҳр қўй. Шундагина ҳаёт йўлингда дуч келган тўсиқлар, учраган машаққатларни осонлик билан енгиб ўтасан. Ўз касбингни севмасанг, у сенга ҳеч қачон бахт келтирмайди...

Ота касбини улуғлаб келаётган жонкуяр коммунист Қудрат ака қаерда, ким бўлиб ишлайди. Бу кўпчиликни қизиқтирса керак.

Коммунист - ташкилотчи Қудрат Пўлатов шаҳримизда дастлабки ташкил этилган қурилиш ташкилотларидан бири — 153-трестнинг 1-бошқармасидаги коммунистик бригадада фидокорона меҳнат қилмоқда. Мана йигирма йилдирки, у отаси насиҳатига амал қилиб, бетончилик ҳунарини шарафлаб келяпти.

Ташаббускор коммунист тўғрисида гап кетганда бригада аъзолари унинг номини фахр билан тилга оладилар, меҳрибон устозимиз дейишади. Бригада шуҳратига-шуҳрат қўшиб келаётган коллективнинг кўпгина аъзолари унинг шогирдлари ҳисобланади. Қудрат ака уларга бинокорликнинг барча сир-асрорларини ўргатиш билан бирга меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш кўникмаларини бериш учун ҳам астойдил кураш олиб боради.

Устоз билдирилган ишончни шараф билан оқлаб, кўпчилик ҳурматини қозониб келаётган шогирдлари билан ҳақли суратда фахрланади.

Шогирдлардан бири юқорида номи тилга олинган, Қаршидан келган ёш бинокор Халил Рўзиқуловдир. У ҳам кунлик нормасини доим ортиғи билан бажариб, яшашда, ўқишда, (у тўқимачилик ва енгил саноат институтида таҳсил кўради) ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлиб келяпти. Бригада коммунистлари эса бинокорлар меҳрибони Қудрат ака Пўлатовни партия группаси бошлиғи қилиб сайлаганлар. Тажрибали бетончининг коммунистлар сарκори сифатида олиб бораётган иши ҳам қувонарли. Бундан ташқари, шаҳар Советининг депутати бўлган Қудрат аканинг сайловчи-бинокорлар наказларини бажариш жабҳасидаги жонбозлигини айтмасизми! Бошқарма бинокорларининг кўпчилигини уй-жой билан таъминланиши, ётоқхоналарга жойлаштирилиши ҳам ана шу фидокорликнинг самарасидир.

Ҳозир КПСС XXIV съезди шарафига ҳамма ерда социалистик мусобақа авж олиб кетган. Қудрат ака меҳнат қилаётган 153- трест жойлашган Чилонзор райони қурувчилари ҳам бу улуғ санани муносиб совғалар билан қаршилаш учун ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олганлар. Улар янги йил биринчи квартал топшириғини 23 мартгача қўшимча равишда бир ярим миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга аҳд қилишди. Мажбурият шараф билан бажарилади. Унда тиниб-тинчимас коммунист, бинокорлар ғамхўри Пўлатов ва ҳамкасбларининг ҳам арзигулик ҳиссаси бўлади.

**К. ҲАМРОЕВ.**

# ЖОНАЖОН Ватан бўйлаб

## ПАХТАКОРЛАР МАДАДКОРИ

**ДУШАНБА. [ТАСС мухбири Л. Фрейдкин].** Пол олиб берадиган янги универсал кўкламда дала ишларида пахтакорларнинг яхши мададкори бўлиб қолади. Тожикистондаги Нов механика заводи мана шундай машиналарни кўплаб ишлаб чиқаришга киришди. Шу билан бирга бу завод пахтакор республикаларга чеканка қиладиган машиналар ва органик ўғитларни сочиб берадиган машиналарни ҳам етказиб беради.

Тожикистон корхоналарида янги беш йилликнинг биринчи йилида қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш 12 процент кўпайтирилади. Экиш олдидан ерни текислаб берадиган, ариқ қазийдиган машиналар, ғўзапояни майдалаб берадиган ва бошқа машиналар ишлаб чиқариш ҳам Тожикистон заводларида биринчи марта йўлга қўйилди.

Республика машинасозлари КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олишга ҳозирланиб, кўкламгача колхоз ва совхозларга уч ойлик пландан ташқари бир неча юз минг сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари ва запас қисмлар юборишга қарор қилдилар.

## УКРАИНАДА ПАРРАНДАЧИЛИК ФАБРИКАЛАРИ

Донецк областида жўжаларни боқиб семиртирадиган ва Украинадаги фабрикаларнинг энг каттаси бўлган «Ена киевская» фабрикаси қурилиб бўлди. Бу фабрикада йилига уч миллион бош жўжа боқиб семиртирилади. Ворошиловградд областидаги Дернухинская фабрикаси ҳам уч миллион жўжани гўшт учун семиртиришга мўлжаллаган. Бу фабриканинг иккинчи навбати ишга туширилиб бўлди. Саноат типидаги бу замонавий корхона фан ва техниканинг энг янги муваффақиятлари асосида ускуналанган.

Янги беш йилликда республикада жўжаларни боқиб семиртирадиган махсус 18 та корхона қуриш мўлжалланмоқда. Бу янги фабрикалар Киев, Донецк, Харьков ҳамда бошқа катта шаҳарлар ва саноат марказлари атрофига жойлаштирилади.

Киев. (ТАСС мухбири).

КУЙБИШЕВ ОБЛАСТИ. Радиаторига қадимий Волга қайиқчасининг расми туширилган «Жигули» енгил автомашинасини эндиликда мамлакат йўлларида тез-тез учратиш мумкин.

Ўрта Волга транспорт бошқармасининг коллективи мамлакатнинг турли шаҳарларига автомобилларни етказиб бериш учун икки қаватли прицеплар тайёрлади. Бундай прицепга етти автомашина жойлашади. Иккинчи қаватга автомобиллар махсус гидроподъёмник билан чиқарилади.

СУРАТДА: «Жигули»ларни юклаш.

А. Брянов фотоси. ТАСС фотохроникаси.

# Съездга меҳнат совғалари

ФАРҒОНА. Фарғона химия толаси заводи коллективи КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақасига зўр ғайрат билан қўшилди. Прогрессив технология жараёнларини бундан кейин ҳам жорий этиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштириш негизида маҳсулотни реализация қилиш биринчи квартал планини муддатидан илгари — 23 мартгача бажариш ва қўшимча равишда етмиш тонна ацетат ипак етказиб беришга аҳд қилишган. Йиллик топшириқни 15 декабргача бажариш мўлжалланмоқда. Бу заводнинг иккинчи навбат ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштиришнинг белгиланган муддатига нисбатан уч ой барвақтроқ.

(ЎзТАГ).

## МИЛЛИОН КИЛОМЕТР СИМ

Каменец-Подольский кабель заводи ишга туширилгандан бери миллион километр сим ишлаб чиқарди. Завод маҳсулоти Украинада ва мамлакатимизнинг бир қанча корхоналарида ишлаб чиқарилаётган барча трактор ва автомашиналарда қўлланилади. Ҳозир Каменец-Подольский кабель заводининг электр симлари «Жигули» енгил машиналарига ҳам ўрнатилмоқда.

Корхона кенгайиб бормоқда. Яқинда 22 минг квадрат метр майдонга жойлашган ишлаб чиқариш корпуси фойдаланишга топширилди. Бу ерда ҳозирги замон станоклари ва автоматлари ўрнатилган.

Завод коллективи биринчи квартал топшириғини 25 мартга қадар бажаришга ва партия XXIV съезди очиладиган кунгача пландан ташқари 500 километрга яқин маҳсулот ишлаб чиқаришга сўз берди.

Каменец-Подольский (Хмельницкий области). (ТАСС мухбири).

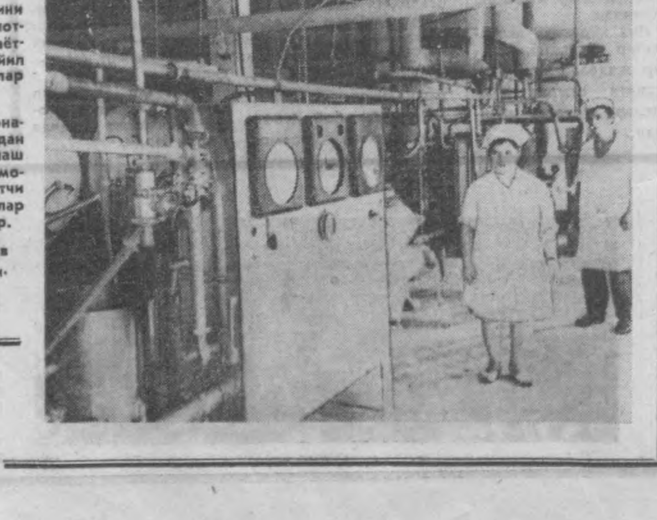

Шаҳримиз аҳолисини турли хил сут маҳсулотлари билан таъминлаётган сут комбинати йил сайин янги ускуналар билан жиҳозланяпти.

СУРАТДА: корхонанинг йирик цехларидан бири — сут фильтрлаш цехи. Инженер У. Усмонова билан аппаратчи К. Маҳкамов агрегатлар ишини кузатмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

*Нодир маъданлар*

# ЛОЙДАН ОЛИНГАН «КУМУШ»

Бундан икки минг йил олдин Рим императори Тиберия олдига номаълум киши келиб, унга кумушга ўхшаш ялтироқ, лекин жуда енгил металлдан ишланган идиш совға қилади. У бу номаълум металлни лойли тупроқдан ажратиб олганини айтади, Тиберия узоқни кўра олмовчи киши эди. Бундай ажойиб хислатларга эга бўлган янги металл хазинадаги олтин ва кумушларнинг қадрини тушириб юборишидан қўрққан император ихтирочига «шоҳона совға» қилади. Яъни император буйруғи билан ихтирочининг боши қирқилади ва устахонаси таг-туги билан бузиб ташланади.

Шундан кейин минг йиллар ўтди. 1825 йили даниялик олим Эрстед журнал саҳифасида рангли ва ялтираши билан қалайга жуда ўхшаш металлни тажриба йўли билан ажратиб олганини ёзади. Лекин бу журнал аҳолига нотаниш бўлгани учун Эрстед мақоласи деярли сезилмай қолиб кетди.

Икки йилдан кейин Эрстед олдига ёш, лекин таниқли немис химиги Вёлер келади. Эрстед унга алюминий олиш йўлини тажрибалар йўли билан соддалаштирмоқчи эканини айтади. Германияга қайтгани замониёқ Вёлер ўзи қизиқиб қолган бу муаммо билан шуғуллана бошлайди ва 1827 йили алюминий олишда ўзи ихтиро қилган янги йўлни эълон қилади. Бу усул билан олинган алюминий доналари тўғноғич бошидай катталикда бўлиб, жуда ҳам қиммат турарди.

1855 йили Парижда ташкил қилинган жаҳон виставкасидаги «лойдан олинган кумуш» жуда катта шов-шувга сабаб бўлди. Бу француз олими Сенд-Клер Девил томонидан тайёрланган алюминий қуймалари эди. Ўша вақтдаги Франция императори Наполеон III банкет беради. Бу банкетда император хонадони ва энг обрўли меҳмонлар алюминий қошиқ ва вилкаларда овқатланишдек бахтга муяссар бўладилар. Оддий меҳмонлар эса одатдаги олтин ва кумуш қошиқларда овқатланишади. Шундан кейин бу қулай ва енгил металлни кўпроқ ва арзонроқ ишлаб чиқариш устида кўп мамлакат олимлари бош қотира бошлайдилар. Натижада, 1854 йили бир килограмм алюминий 1200 сўм турса, XIX асрнинг охирларига келиб унинг қиймати бир сўмга тушади ва у машинасозликда, автомобилсозликда ва эндигина юзага келаётган самолётсозликда муҳим роль ўйнай бошлайди. 1919 йилда дюралюминийдан (алюминий, магний, мис, марганец аралашмаси) ясалган биринчи самолёт пайдо бўлди.

Бир неча йил олдин АҚШда янги океанографик сув ости кемаси —«Алюминаут» қурилган бўлиб, у 4600 метр чуқурликкача туша олади. Бу кема одатдагича пўлатдан эмас, балки алюминийдан қурилгандир. Алюминий қурилиш материали сифатида ҳам борган сари кўпроқ қўлланилмоқда. Кремлдаги улуғвор Съездлар саройи алюминий ва пластмассадан барпо этилган.

Алюминий ишлаб чиқаришдаги асосий хом ашё боксид бўлиб, унинг запаси жиҳатидан СССР олдинги ўринлардан бирини эгаллайди. Алюминий яна нефилин, алунит рудаларидан ҳам ажратиб олинади. Боксиднинг Урал ва Қозоғистонда катта ресурслари бор. Нефилин Кольа ярим оролидан, Сибирдан, алунит эса Закавказьедан қазиб олинади.

**М. ҲОШИМОВ,**
**И. ОТАЖОНОВ.**

**гидрогеология ва инженерлик геологияси илмий-текшириш институтининг илмий ходимлари.**

*Йўл-йўлакай*

# Асабни ким тўлайди?

Шаҳримизда нима кўп, транспорт кўп. Янгидан-янги трамвай, автобус, троллейбус маршрутлари очиляпти. Лекин одам ундан ҳам кўп. Шунинг учун ҳар куни тонг саҳарда, оқшомда бекатлар тиқилинч бўлиб кетади.

Бир амаллаб трамвайгами, троллейбусгами чиқиб оласиз. Ҳайдовчи йўловчиларни микрофон орқали огоҳлантириб туради.

— Ўртоқлар, билет олишни унутманглар. Майданглар бўлмаса, ҳайдовчида абонемент бор. Марҳамат, узатиб юборинглар.

Бу сўзлар ҳеч кимга оғир ботмайди. Чиндан ҳам 3 тийин учун ким қизаргиси келади.

Лекин шундай ҳайдовчилар ҳам борки, салонга чиқишингиз билан асабингизни эговлай бошлайди.

— Ҳой, орқада турган ноинсофлар, — дейди у микрофонда чийиллаб. ··· Виждон борми сенларда?! Вақтида билет олсанг ўласанми?

Бундай қўпол гаплар тонг-саҳарданоқ асабингизни бузади. Эътироз билдирсангиз ҳайдовчи бобиллаб беради.

— Алам қилса, таксида юр!

Айниқса, 18-трамвай маршрутида шундай ҳайдовчилар кўп.

Бир куни 40-автобусга чиқиб қолгандим. Хўппа-семиз мўйловдор ҳайдовчи машина ҳайдаб кетяпти, йўл-йўлакай бутун автобусни бошига кўтариб бақиради.

— Билет олмаганга чипқон чиқсин! Бугун бозор. Билет олмаганлар янаги бозорга етмасин.

Бу қандоқ бемаънилик! Қандоқ ҳақорат! Ахир у битта-иккита сурбетни деб, бутун бошли 50—60 кишининг асабини эговлаяпти-ку.

9 январь куни кундуз соат 12 ларда 18-трамвайда кетаётган эдим. Фарҳод бекатида Алоқа министрлигининг ходими В. А. Павловская, Тошкент пассажир станциясининг ишчиси З. И. Раҳматова, П. С. Пягай каби йўловчилар вагонга чиқишди. Нариги бекатда уларнинг бири 15 тийин, бири 30 тийин бериб, ҳайдовчидан абонемент сўради.

1449-вагон ҳайдовчиси Чуприкина эса бирига бешта, бирига ўнта абонементни майдалаб-майдалаб қўлига берди.

— Бу нима? — ҳайрон бўлди йўловчилар.

— Штраф! — деди ҳайдовчи хотиржамлик билан.

— Ахир, биз эндигина ўтирдик-ку.

— Ҳаммангни биламан, ҳамманг «қуён»сан!— ҳайдовчи вагонни бошига кўтариб бақирди.

Ахир, бу безориликку!

Тасаввур қилинг, ишхонангизда бошлиғингиз ноҳақ бақирса ҳам чидамайсиз. Қайириб ташлайсиз. Аллақандай бир ҳайдовчи йўл-йўлакай 50—60 одамни ноўрин ҳақорат қилаверса, бу нима деган гап. Тўғри, битта-иккита сурбет йўловчилар ҳам бўлади. Ҳайдовчилар улардан истаганча жарима олсин. Лекин ҳамманинг асабини баравар қақшатишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Автобазаларнинг, Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг раҳбарлари бундай ҳайдовчиларни салгина тартибга чақириб қўйишсин. Тағин уларнинг ўзи ҳам бирон кун шундай вагонга ўтириб қолиб, кун бўйи ит қувган соқовдай гаранг бўлиб юришмасин.

**ЗАМОНИЙ.**

*Қизиқ гаплар*

## Юзга кирмоқчимисиз? Сут ичинг

**Нильс Густавсон швед шаҳри Мальмёда сутдан фойдаланиш масалаларига бағишланган конференцияни якунлай туриб бундай деди: «Агар сиз 1200 ой мобайнида ҳар куни бир литрдан сут ичиб турсангиз, юзга киришингизга имонингиз комил бўлсин!»**

## Отга оёқ кийими

**Ҳа, бу сафсата эмас, ҳақиқат. Польшанинг Клюки деган қишлоғида славянларга мансуб бўлган словинци деган халқ яшайди. Ана шу ердаги аҳоли отларининг оёғига кийим кийгизишади. Оддий ёғоч олиниб, думалоқ қилиб қирқилади, сўнг тасмалар ёрдамида от оёқларига тортилади. Оёқ кийимидаги отлар ер ҳайдашга қўшилганда ҳатто энг ботқоқ ерда ҳам ботиб қолмайдилар. Қизиғи шундаки, бу ерда отлар оёқ кийимларига шу қадар ўрганишганки, улар «оёқ яланг» далага чиқмайдилар.**

## Саёҳатчи тоғ

Бир гал Доғистонда минг йиллар давомида қимир этмай турган тоғ кўчди. Ҳайбатли тоғ саккиз кунда устидаги экинлар, дарахт, ҳатто колхоз чўпонининг уйи билан бирга икки километрча силжиди. Саёҳатчи тоғ Мачоха дарёсининг йўлини тўсиб, катта кўл ҳосил қилди.

Олимларнинг таъкидлашларича, қаттиқ селлар натижасида ер ости сувларининг режими бузилган. Шунинг учун ҳам тоғ «саёҳат»га йўл олган.

## Дарёдаги йирик мавжудод

Лаққа балиқ — энг йирик дарё балиғи ҳисобланади. Бундан юз йил муқаддам Одерда вазни тўрт юз килограмм келадиган лаққа балиқ овланган эди. Бизнинг дарёларимизда ҳам жуда катта лаққа балиқлар овланган. Днестрда вазни уч юз йигирма килограмм келадиган ва Днепрда эса икки юз эллик килограммли лаққа балиқ овланган.

## Йиғлоқилар учун пулли курслар

**Инглиз психологи Рожер Грейнинг таъкидлашича, эркакларнинг ўртача умри хотинларнинг ўртача умридан қисқа. Бунинг сабаби шундаки, олимнинг фикрича, эркаклар бошларига оғир кулфат тушганда, хотинлардай ҳадеб кўз ёши қилавермайдилар, ичларига ютадилар.**

**Эркаклар умрини узайтириш мақсадида у махсус пулли курслар ташкил этди. Бу курсларда эркаклар йиғлашга ўргатилади.**

# Жаҳон ойнаси

## Совет-Судан ҳамкорлиги

ХАРТУМ. Совет-Судан ҳукумат делегациялари ўртасида олиб борилган музокаралар натижасида узоқ муддатли битим имзоланди. Бу битимда икки мамлакат ўртасидаги савдо ҳажмини 1971 — 1973 йилларда янада кўпайтириш кўзда тутилади. Битимни Совет томонидан СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, Судан томонидан экономика, савдо ва таъминот министри Мансур Маҳжуб имзоладилар.

Икки мамлакат ўртасидаги савдо ҳажми кейинги йилларда тўхтовсиз ўсиб бормоқда. Натижада Совет Иттифоқи Судан Демократик Республикаси билан катта савдо қиладиган асосий мамлакатлардан бири бўлиб қолди. Судан Совет Иттифоқига узун толали пахта, ерёнғоқ, кунжут ва бошқа моллар етказиб бермоқда. Совет Иттифоқи Суданга тракторлар, автомобиллар, йўл қуриш ускуналари, тахта, дори-дармонлар, химикатлар ва бошқа молларни юбориб турибди.

(ТАСС).

## Парижда Арманистон виставкаси

ПАРИЖ. Париждаги безак санъати музейида «Урартудан то бизнинг кунларгача бўлган Арманистон санъати» деган виставка очилган эди. Энди бу виставка ўз ишини тугаллади.

Виставка 1970 йил 16 декабрда очилган кундан бошлаб уни ўттиз мингдан кўпроқ киши келиб кўрди.

Виставканинг бош комиссари А. Р. Иоаннисян ТАСС мухбири билан суҳбатда совет-француз алоқаларини ривожлантириш учун виставканинг аҳамияти катта эканлигини таъкидлаб, бундай деди: «Ўнг минглаб французлар жумладан жуда кўп тарихчилар, археологлар, адабиётчилар ва санъатшунослар учун виставка чинакам нашриёт бўлди. Улар битта социалистик республика мисолида шу санъат билан танишиб, улуғ Ленин миллий сиёсатининг жуда катта ютуқларини ва улуғворлигини тасаввур қила олдилар. Виставкаги қўйилган экспонатлар ўтмишнинг маданий меросини сақлаб қолиш борасидагина эмас, шу билан бирга ҳозирги даврда санъатни ривожлантиришга СССРда катта ғамхўрлик қилинаётганлигидан далолат берди. «Урартудан то бизнинг кунларгача Арманистон санъати» виставкасининг асосий муваффақияти ҳам менимча мана шунда.

## Кимёгарлар шаҳридаги янги монумент

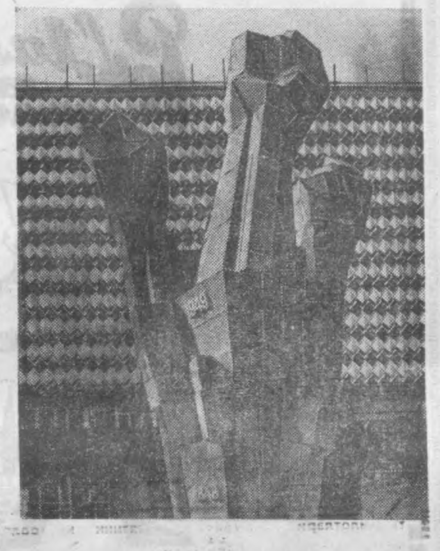

**ИОХАНН ДОМАЙЕР**

**ГЕРМАНИЯ Демократик Республикасининг кимё саноати маркази бўлмиш кўҳна ва традицияларга бой Галле шаҳри яна битта символ билан бойиди: Тельман номли майдонда муштни ифодаловчи монумент ўрнатилди. У округ ишчи синфининг эксплуатация, қийноқ ва империализмга қарши курашдаги қаҳрамонликларга бой оғир ҳаётини тасвирлайди. Мушт Германия Коммунистик партиясининг «Рот фронт» жангчилар союзи томонидан 1924 йилда қабул қилинган белгиси эди. Монумент ҳам ГДРдаги барча меҳнаткашлар билан биргаликда ҳокимиятни ўз қўлига олиб, уни ҳимоя қилишга қодир бўлган ишчилар синфининг куч бирлиги рамзидир. Монумент авторлари профессор Герҳард Лихтенфельд, ҳайкалтарош Хайн Беберннс ва архитектор Зигберг Флигеллар.**

**СУРАТДА: монумент кўриниши.**

**Панорама—ГДР.**

## МАҲСУЛОТ КЎПАЙМОҚДА

ХАНОЙ. Вьетнам Демократик Республикасининг меҳнаткашлари экономикани қайта тиклаб ва ривожлантира бориб, халқ хўжалиги вазифаларини ҳал этишда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Ханой матбуоти хабар беради: республика деҳқонлари 1970 йилда давлатга ўтган йилдагига нисбатан 40 процент кўп озиқ-овқат маҳсулотлари сотдилар. Демократик Вьетнам озиқ-овқат саноати корхоналари йиллик планни 115 процент қилиб адо этдилар. Қанд, чой, ўсимлик мойи ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўпайди. Бу йил озиқ-овқат моллари ишлаб чиқариш ҳажми 20 процент ортади.

(ТАСС).

## АҚШ давлат департаментининг баёноти

ВАШИНГТОН. Шу йил 8 январда АҚШдаги совет муассасаларига нисбатан қилинган иғвогарликлар — Вашингтондаги совет элчихонасининг ахборот ва савдо бўлимлари биноси олдида бомба портлатилганлиги хусусида давлат секретари вазифасини бажарувчи Д. Ирвиннинг баёнотини давлат департаментининг вакили Кинг матбуот конференциясида ўқиб берди.

Баёнотда айтиладики, АҚШ ҳукумати совет элчихонасига қарашли бино олдида ғайри қонуний равишда қилинган бундай вандализм ҳаракатини қоралайди. Бегуноҳ кишиларнинг ҳаётини хавф остида қолдираётган ёки мол-мулкига зарар етказаётган зўрлик ва бошқа ҳаракатлар қонунларга риоя қилаётган барча американикларни фақат жирканттириши ва ғазаблантириши мумкин.

Бу жиноий ҳаракат учун жавобгар бўлган шахсларни қўлга туширмоқ учун ҳамма чоралар кўрилмоқда. Барча совет муассасаларига нисбатан хавфсизлик чораларини кучайтирмоқ учун хавфсизлик бошқармаси яна чора ва тадбирлар кўрди, дейилади баёнотда.

Маълумки, совет муассасаларига нисбатан қилинган навбатдаги иғвогарликдан кейин шу йил 5 январда АҚШ давлат департаментининг вакили, АҚШ ҳукумати «совет вакилларининг хавфсизлигини таъминлаш учун барча зарур чораларни кўради» деган эди. Бироқ, 8 январда совет элчихонаси биноси олдида қилинган ёвуз иғвогарлик шу вақтгача амалий чоралар кўрилмаганлигидан далолат бериб турибди.

(ТАСС).

## ДАВЛАТ МУЛКИ

ТРИПОЛИ. Бу ерда Ливия Араб Республикаси революцион кенгашининг мамлакатдаги барча табиий бойликларни национализация қилиш тўғрисидаги фармони эълон қилинди. Фармонда бундай дейилади: «Ливия Араб Республикасининг ер ости бойликлари, унинг табиий бойликлари давлат мулки деб ҳисобланади».

(ТАСС).

## Меҳнат ва капитал

Венесуэла бананзорларида ишловчи 10 минг ишчи иш ҳақининг оширилиши ва меҳнат шароитининг яхшиланиши учун кураш олиб бормоқдалар. Иш ташловчилар Американинг Нельсон Рокфеллерга қарашли концерни Венесуэлада банан тайёрлаш ва экспорт қилишни тамомила деярли ўз назоратига олганлигини айтдилар. Корхона эгалари бойлик кетидан қувиб меҳнаткашларни шафқатсиз эксплуатация қилмоқдалар, уларнинг меҳнат шароитини яхшилаш чораларини кўрмаётирлар ва иш ҳақини камайтирмоқдалар.

* * *

Финляндиянинг Котка ва Хамина портларида юк ташувчилардан 1400 киши ишларини тўхтатди. Улар забастовка ўтказиб, дарҳол меҳнат шартномалари тузилишини талаб қилмоқдалар.

* * *

Америка Қўшма Штатларининг авиакомпаниялари ишчи ва хизматчиларни ишдан бўшатмоқдалар. 1970 йилда пассажирлар ва ташиладиган юклар миқдори кескин суратда камайиб кетганлиги натижасида авиакомпанияларнинг кўпчилиги катта зарар кўрди. Маъмурият бошидан кечираётган қийинчиликларни меҳнаткашлар ҳисобига бартараф қилиш учун уринмоқда. Нью-Йоркдаги Кеннеди аэропортида «Олимпик эйруэйс» компанияси самолётларига хизмат кўрсатувчи ишчилар ишдан бўшатилади, деб эълон қилди. «Америкэн эйрлайнс» компанияси 700 ишчи ва хизматчини, шу жумладан 113 учувчини, «Юнайтед» компанияси 300 кишини, «Транс—Уорлд эйрлайнс» компанияси 200 учувчини ишдан бўшатди.

(ТАСС).

## АҚШ нинг яна бир босқинчилиги

**ПАРИЖ. Жанубий Вьетнам қўғирчоқ қўшинлари Камбоджа территориясига яна бостириб кирдилар.**

**Франс пресс агентлигининг хабарларидан маълум бўлишича, Сайгон қўғирчоқ ҳукумати солдатларидан 2 мингдан ортиқ киши танклар ва артиллерия ёрдамида Пномпендан 80 километр шарқи-жанубдаги Кампонгтрабек шаҳрига етдилар.**

**(ТАСС).**

**НЕПАЛ. Йўл қуриш катта иқтисодий аҳамиятига эга. Ҳозир катта автомагистрал қурилмоқда. Бу йўл шарқдан то ғарбгача бутун мамлакатни кесиб ўтади. Бу йўлнинг участкаларидан бири Жанакпур ва Симра трассаси Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан қурилмоқда.**

**СУРАТДА: «Жанакпур—Симра трассасидаги кўприклардан бири.**

**А. Обидин** фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

**ПОЛЬША. Кошалин воеводлигидаги Злецец шаҳрида қурилган янги ғишт заводининг тайёр маҳсулотлар цехи. Бу ерда кўпчилик иш процесслари автоматлаштирилган.**

**ЦАФ—ТАСС фотоси.**

## МОЛИЯВИЙ АҲВОЛ ЁМОНЛАШМОҚДА

ЛОНДОН. Британия тред-юнионлари конгрессининг мамлакатнинг иқтисодий қийинчиликлари тўғрисида бугун эълон қилинган махсус докладда, ҳозирги консерваторлар ҳукуматининг иқтисодий йўли Англияда инфляция тенденцияларининг ҳалокатли ўсишига ёрдам беради, дейилади. Шу ҳужжатда Англия ҳукмрон доираларининг, ишчиларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талаблари молиявий аҳволнинг танглашувига сабаб бўлмоқда, деган даъволари пуч эканлиги таъкидланади. Ваҳоланки, дейилади докладда, нархлар тўхтовсиз ўсиб бораётганлигига, ишсизлар кўпайиб бораётганлигига қарши чоралар кўришдан ҳукумат бош тортаётганлиги инфляцияга асосий сабаб бўлмоқда.

Британия тред-юнионлари конгрессининг бош секретари Виктор Фезер махсус доклад эълон қилинганлиги муносабати билан айтган гапида, ҳукумат меҳнаткашларнинг иш ҳақини оширмасликка ҳамма воситалар билан уриниб, айни бир вақтда нархларнинг контролсиз ўсиб боришига йўл қўймоқда» деб уқтириб ўтди.

Ҳукумат ишлаб чиқариш суръатларини секинлаштириш йўлини ўтказаётганлигини ҳам Виктор Фезер қоралади ва бунинг натижасида ишсизлик кўпайиб бораётганлигини айтди. Ишлаб чиқаришни кенгайтириш натижасидагина, деди у, Англия экономикасини ҳозирги оғир шароитидан чиқариб олиш мумкин.

(ТАСС).

## ТАЖОВУЗ

ЛОНДОН. Жанубий Вьетнамдаги АҚШ ҳарбий қўмондонлигининг вакили кеча хабар бериб айтдики, дейилади Рейтер агентлиги мухбирининг Сайгондан юборган хабарида, Американинг бомбардимончи реактив самолёти Вьетнам Демократик Республикасининг осмон чегарасини бузиб ўтиб, демилитаризация қилинган зонанинг тахминан 80 миля ғарби-шимолидаги жойга ракеталар отди.

Америка интервенциячи қўшинларининг вакили Вьетнам Демократик Республикаси территориясига бандитларча қилинган навбатдаги бу ҳужумни ва ракеталар ёғдирилганлигини сурбетлик билан тавсифлаб, «ҳимоя қилиш мақсадида қўрилган жавоб чораси», деди.

АҚШнинг Вьетнам Демократик Республикасига янги тажовузи АҚШнинг Мудофаа министри М. Лэйрд Сайгонда турган пайтда қилинди. Мана шунинг ўзи ҳам М. Лэйрд қандай ёвуз мақсад билан Сайгонга келганлигини яққол кўрсатиб турибди.

(ТАСС).

*Ўзбекистон—чет элликлар кўзи билан*

# ИККИ ШАҲАР ҚИССАСИ

**Чет эл матбуотида Ўзбекистон ҳақида кўплаб мақола ва хабарлар пайдо бўлмоқда. Уларда ўлкамиз экономикаси нақадар юксалганлиги, замонавий шаҳарлар пайдо бўлаётганлиги қайд этилади.**
**Биз америкалик журналист Майк Давидовнинг «Нью Уорлд Ревью» газетасида босилган қуйидаги мақоласини диққатингизга ҳавола қиламиз.**

## Кўҳна ва бугунги Самарқанд

ЎЗИНИНГ 2500 йиллик катта тўйини нишонлаган бу улкан шаҳар—ўзбек ва умуман Шарқ халқининг жонли музейини ташкил этади. Уни ҳеч шубҳасиз, Ўрта Осиё Румоси деб аташ мумкин. Совет ҳукумати бу кўҳна архитектура ёдгорликларини сақлаш учун катта-катта маблағлар сарф этаяпти. Айниқса, Самарқанд ва Бухоро шаҳарларида христиан ва мусулмон динига хос санъат мероси ҳамон кўз қорачиғидек сақланмоқда.

XIV асрнинг буюк империяси—Темурланг пойтахти бўлган шаҳар бизнинг замонамизда экономикаси беқиёс даражада ўсди, юксалди. Кўчалар саҳнининг колорити қанчалар катта сакраш юз берганидан далолат бериб турибди. Тор, чанг кўчалардан бир вақт эшак минган, тўн ва бошига салла ўраган йўловчилар ўтган бўлса, бугунги кунда юк машиналари, улкан экскаваторлар, пахта далаларига йўл олган тракторлар гумбурлаб ўтади. Зангори осмонда эса «ИЛ-18» ва «АН-24» самолётлари парвоз қилади. Кампирлар оқ яктакни бошларига ташлаб, юзларини эркаклардан яширадилар, қизлари ва набиралари эса башанг кийиниб, Самарқанд университетига лекция тинглаш учун қатнайдилар. Шаҳарнинг катта қисми (туристларни ҳайратда қолдирарли даражада) Шарқ услубига хос, халқ тасвирий ансамблида қурилган. Бу, республикада қурилиш ишлари авж олганидан дарак беради. Дарвоқе, Самарқанднинг бугунги фахри—янги қурилишлар: Гагарин номи билан аталган янги районда бунёд этилган 40000 квартирали турар-жой, замонавий, тўлиқ жиҳозланган магазинлар, мактаб ва болалар комбинатлари яқин келажакда шаҳар қиёфаси янада ўзгаришидан далолат бериб турибди. Ўзбек шаҳарларининг реконструкция плани келажакни олдидан кўриб—1980 йилларга мўлжаллаб тузилган. Самарқанд аҳолиси 300000 кишини ташкил этади. Бу—Ўзбекистонда иккинчи ўринда турадиган саноати юксалган улкан шаҳардир. У кўплаб завод, қудратли электростанциялар марказидир.

## Тошкент—бирлик тимсоли

ҚАЙТА қурилаётган Тошкентни айланиб кўрганимда, кўз олдимга қайта тикланган Волгоград келди. Мана шу қаҳрамон шаҳар сингари Ўзбекистон пойтахти ҳам қайта юксалмоқда.

Тошкент — 1966 йили 26 апрелда қаттиқ зилзила силкинишидан жароҳатланган. Ҳозир шаҳар жуда тез суръатлар билан қайта қурилди ва қурилмоқда. Қайга боқманг, ҳамма ерда қудратли қурилиш кранларини кўриш мумкин. Қурилиш материалларининг энг сўнгги нусхаларидан фойдаланиб, замонавий услубда қурилаётган бинолар темир-бетон ва ойналар омухтасидан бунёд этилмоқда. Табиий офат эскини янги билан алмаштириш журъатига-журъат қўшди, қурилиш суръатини оширди.

Бошингга оғир кулфат тушганида меҳрибон қўшниларинг доим кўмакка шошилишади. Тасаввур қилиб кўринг-а, ҳали дунё кўрмаган умумдавлат миқёсидаги ҳашар ва зилзила офатини бартараф этиб Тошкентни қайта тиклаётган Совет халқининг дўстлик қудрати нақадар кучли. Бунинг натижасини биз ўз кўзимиз билан кўрдик. Энди ишонч билан айтиш мумкинки, Тошкент — Бутуниттифоқ шаҳридир.

Миллатларнинг бирдамлик руҳини биз фақат Тошкентнинг бугунги юксалишида кўрмай, унинг келажагидаги планларида ҳам кўрдик. Шаҳарнинг маркази сейсмик силкинишлар зонасида бўлишига қарамай, метро қурилиши ҳам планлаштирилган. Унинг биринчи навбати уч йилдан кейин эксплуатацияга топширилади. Тошкент мэрининг бу ахбороти чет эллик бир гуруҳ журналистларни жонлантириб юборди. Шуни ҳам айтиш керакки, метро қурилиши ҳар томонлама пухта ўйланган ва сейсмология институтининг катта илмий ходими В. Мирзаевнинг сўзига қараганда илмий хулосаларга асосланган. 1966 йилги тажриба, ҳар қандай тебраниш ер остидаги қурилишга хавфли эмаслигини тасдиқлади.

(«Литературная газета»дан).

Ким ғолиб чиқаркин?

М. Нуриддинов фотоэтюди.

## Спорт. Умумўзбек спартакиадаси

**Шу йилнинг май ойида республикамиз пойтахти яна бир ажойиб воқеанинг гувоҳи бўлади. 15 майдан 30 майгача XV Умумўзбек спартакиадаси ўтказилади. Шу кунларда бу спорт байрамига қизғин тараддуд кўрилмоқда.**

**Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг физкультура ва спорт комитети ана шу спартакиадага пухта тайёргарлик кўриш ва шаҳар XII спартакиадасини ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди. Шу муносабат билан комитет ташкилот бўлимининг мудири Н. И. Горбей мухбиримизга қуйидагиларни маълум қилди.**

— Бу йил СССР халқларининг V спартакиадаси ўтказилади. Ана шу катта байрамни физкультура ва спортнинг ҳамма соҳалари бўйича яхши натижалар билан кутиб олиш ва унга маҳоратли спортчиларни тайёрлаш — спартакиадамизнинг мақсади. Унинг асосий вазифаси аҳолини физкультура ва спортга кенг жалб қилиш, турли спорт жамиятлари, корхоналар, муассасалар, ўқув юртларида спортни янада жонлантиришдан иборатдир.

Спартакиаданинг тантанали очилишига ҳали анча вақт бор бўлса ҳам мусобақа тартиблари ишлаб чиқилмоқда, қатнашчилар қизғин тайёргарлик кўришмоқда. Ҳозир фабрикалар, заводлар, қурилиш, транспорт ташкилотлари, ўқув юртларида, «Динамо», «Спартак», «Локомотив», «Меҳнат», «Меҳнат резервлари», «Буревестник», Армия спорт клуби жамиятларида машғулотлар қизғин. Мусобақаларга спортнинг баскетбол, эркин ва классик ҳамда миллий курашлар, бокс, волейбол, велоспорт, сув полоси, спорт гимнастикаси, енгил атлетика, сузиш, қиличбозлик каби турлари киритилган. Бу мусобақалар апрель ойида қизғин тус олади.

17 апрелда Марказий «Пахтакор» стадионида спартакиада байроғи кўтарилади.

Спартакиадани ўтказиш учун «Старт», «Пахтакор» стадионлари, Ленин комсомоли ва Горький номли боғ, жуда кўп спорт заллари, сузиш ҳавзалари мусобақа қатнашчилари ихтиёрига бериб қўйилади.

Мусобақа ғолибларига Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети физкультура ва спорт комитетининг Фахрий ёрлиқлари ва қимматбаҳо мукофотлари тақдим этилади. Ғолиблар Умумўзбек спартакиадасида қатнашиш ҳуқуқини оладилар.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Владимир МОЛДАВЕР

# ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ҚАШШОҚЛАШИБ ҚОЛДИМ

ҲАЖВИЯ

Китобим қўлга тегди. Қўлга тегди-ю нашриёт автор учун ажратган ўн нусхаси ҳам, ўз пулимга сотиб олган йигирма нусхасиям, бир кундаёқ тарқаб бўлди. Отамга, онамга, уч холам, тўрт тоғам, саккиз жияним, уч амма ва олти аммаваччаларимнинг ҳар қайсиларига биттадан китоб тақдим этдим. Бундан ташқари қайнона ва қайнотамга ҳам чиққан асаримдан алоҳида-алоҳида тортиқ қилдим.

Эртаси куни яна ўн нусха китоб сотиб олишга тўғри келди. Шундан уч донасини ўзим ишлайдиган газетанинг редакторига, унинг ўринбосарига ҳамда масъул котибга бердим. Қолган еттитасини яқин дўстларимга ҳадя этдим.

Икки кундан сўнг, редактор, унинг ўринбосари ва масъул котибдан бўлак, редакцияда мен билан ҳеч ким саломлашмади. Зудлик билан китобимдан яна йигирма дона сотиб олдим-у, ҳамма ходимларни рози қилдим. Кеч уйга қайтсам, Москвада бирга ўқиган дўстимдан келган телеграмма столимда ётарди: «Табриклайман, автор нусхасидан бир дона умид қиламан». Китобимдан бир донасини Москвага юборишга тўғри келди.

Шу-шу бўлди-ю, Москвадаги бошқа дўстларимнинг биттасиям менга хат ёзмайдиган бўлиб қолди.

Навбатдаги моёна кунини сабрсизлик билан кутдим. Пул қўлга теккач, магазинга отилдим ва китобимдан яна бир неча нусха сотиб олдим. Улар нурдай тез тарқалди. Бироқ хотирамдан бир нарса кўтарилибди: нашриёт бош редактори ҳамда бадиий адабиёт бўлимининг мудирига, шунингдек, бухгалтер, кассир ва ўзаро ёрдам кассамиздаги ўртоққа китобимдан бермай қўйибман.

Ишдан қайтишимни биламан, хотиним, ён балкондаги қўшнимизга битта китобингиздан берасиз, деб туриб олди. Рад этмай иложим йўқ эди, албатта. Бироқ, хотиним жанжал қилиб, уйни бошига кўтарди. Ён беришга мажбур бўлдим. Эртаси куни, мен яшайдиган 64 квартирали уйда истиқомат қилувчилар якдиллик билан менга кўз олайтириб қолишди.

Бир куни кўчада кетаётсам, бегона бир эркак йўлимни тўсди, қўлтиғимдан якка-ю, ягона китобимни тортиб олди. Навбатдаги хариддан— бир қўлтиқ китобдан — шу, охиргиси қолган эди.

— Яхшими шу ишинг, биродар? — деди у, — китобингдан ҳаммага совға қилаяпсан, мен-чи?

Бу башарани қаерда кўрганим уйқуга кетиш олдидангина ёдимга тушди: бундан уч йилча муқаддам, футбол ўйинларининг бирида трибунада ёнма-ён ўтириб қолгандик.

Менинг бундай муаллифлигим борган сари қашшоқлик тусини эгаллай бошлади.

Агар, ўз китобларимни сотиб олишим менинг чўнтагимдан урган бўлса, автографлар ёзиб бериш муаммоси мени маънавий томондан хароб этди. Дастлаб, ўнта китобимни тақдим этаётганда, қизиқ ва ҳазил тўла сўзлар топа олдим. Кейинги ўн китобда нима деб ёзишга бошим котди, «Эсдалик учун», «Чин дилдан» кабилидаги сўзлардан бўлак ҳеч нарса ўйлаб тополмадим, Сўнг, фақат имзо чекишнинг ўзи билангина чекландим. Инийкейин, имзомдан нусха кўчиришни хотинимга ўргатдим-у, ҳамма ишни унинг ўзига топшириб қўйдим.

Китобим тиражи унча катта эмас эди. Ана шунинг учун ҳам, менинг ҳормай-толмай қилган меҳнатим туфайли, магазинларда биттаям асарим қолмади.

Кунларнинг бирида, шаҳримиздаги таниқли танқидчилардан бири менга телефон қилиб, китобимга тақриз ёзмоқчи эканлигини маълум қилди ва бир нусха юборишимни сўради. Менинг ҳисоб-чўтимга қараганда, китобимдан яна уч дона қолган бўлиши керак эди. Бироқ, негадир, стеллажда улар йўқ эди.

— Диссертациямнинг раҳбари ҳамда унга оппонент бўлиш эҳтимоли бўлган икки ўртоққа тақдим этдим,— деди хотиним бамайлихотир.

Сўнг, китоб жавонидан фақат ўзим учун асраб қўйган энг сўнгги нусхани олмоқчи бўлиб қўл чўзгандим...

— Овора бўлиб, қидирма, —деди хотиним — Мен уни «Горгаз» конторасининг диспетчерига совға этдим. Энди, газ тўлғазилган баллонларни кутавериб, интизор бўлмаймиз...

Ўз китобимсиз қолдим. Бир амаллаб, қўлёзмамнинг учинчи нусхасинигина топиб, танқидчининг қўлига тутқаздим. Танқидчи хафа бўлди, албатта.. Бу унинг мақоласи мен кутгандан ҳам шафқатсизроқ ёзилганиданам билиниб турарди...

Адабиёт оламига қадам қўйишим эвазига оилавий бюджетимга етган жароҳатнинг давосини тополганимча йўқ ҳали. Бироқ, умидсизликка тушиш ярамайди. Иккинчи китобни ёзаяпман ҳозир. Бу гал хушёрроқ бўламан. Таҳаллус билан майдонга чиқаман...

**Русчадан таржима.**

# ЭРКАТОЙЛАРИМИЗ УЧУН

**МОСКВА. Ўйинчоқлар ассортименти кабинетининг янги Бутуниттифоқ экспозициясида 1500 дан зиёд янги экспонатлар намойиш қилинмоқда. Улардан эркатойларимизга энг манзур бўлганлари оммавий равишда ишлаб чиқариш учун тавсия қилинади.**

**Стендлар олдида ана шу янгиликларни орзиқиб кутаётган болаларни кўплаб учратиш мумкин. Ўйинчоқларга тавсиялар берилаётганда уларнинг фикри ҳам ҳисобга олинади.**

**СУРАТДА: экскурсовод Т. Л. Кондратенко ёш техника ишқибозларига Ленинград металл буюмлари заводининг намунаси—ўзиюрар тракторни кўрсатмоқда.**

В. Кунов фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

## ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 14/I да **Севги тумори**, 16/I да **Анда**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/I да **Бой ила хизматчи**, 15/I да **Алишер Навоий**, 16/I да **Ўлимдан кучли**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 14/I да **Паранжи сирлари**, 16/I да **Бахт тўйи**, 17/I да **Менинг жаннатим**, 18/I да **Ёшликда берган кўнгил**.

## КИНО

**14 ЯНВАРДА**

**Сўнгги ёдгорлик** — САНЪАТ САРОЙИ, «СПУТНИК», «ЧАЙКА» «МОСКВА», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

**Сайха** — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

**У ёлғиз эмасди** — «СПУТНИК», «КЎКЧА» (кечқурун).

**Анупама** — НАВОИЙ НОМЛИ (ўзбек тилида, кечқурун).

**Филателистнинг ўлими** — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

**15 ЯНВАРДА**

**Сўнгги ёдгорлик** — САНЪАТ САРОЙИ, «СПУТНИК», «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

**Сен менинг жонимсан** — НАВОИЙ НОМЛИ (ўзбек тилида, кундуз ва кечқурун).

**Филателистнинг ўлими** — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

**У ёлғиз эмасди** — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4 да), «МОСКВА» (кундуз соат 12, 2 кеч 7 ярим ва 9 да), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

**Нон, севги ва фантазия** — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

**Эрамиздан миллион йил илгари** (эрталаб соат 11, кундуз 1, кеч 6 да), **Гул ва тош** (ўзбек тилида, кундуз соат 3, кеч 8.20 минутда) — «КЎКЧА».

**Оқ флюгер** — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 2 ва 5 яримда).

**Резидентнинг тақдири** — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 ва 9 да).

## ТЕЛЕВИЗОР

**14 ЯНВАРЬ**

**ПАЙШАНБА**

**БИРИНЧИ ПРОГРАММА**
**ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ**

**18.25** Кўрсатувлар программаси.

**Рус тилида: 18.30** «Ахборот» информацион программаси. **18.40** «КПСС XXIV съезди шарафига». «Илғор коллективларнинг социалистик мажбуриятлари».

**Ўзбек тилида: 19.00** М. Ашрафий, «Севги тумори». Навоий номли Давлат Академик опера ва балет Катта театридан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтларида «Ахборот» информацион программаси ва кинофильм. **21.40** «Ўзбекистон коммунисти» журнали—50 ёшда» **21.55** «Икки ўртоқ хизматида». Бадиий фильм.

**МОСКВА КЎРСАТАДИ**

**23.30** Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. Эркаклар. Эркин программа. **00.45** Москва кўрсатувларининг охири.

**ИККИНЧИ ПРОГРАММА**
**ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ**
**ДЎСТЛИК ЭКРАНИ**

**18.00** «Сеҳрли қалам». **18.40** «Менинг Турсун опам». Телеочерк премьераси. «Қирғизтелефильм» маҳсулоти. **19.20** Янгиликлар. **19.30** «Тўлқинда—02»

**МОСКВА КЎРСАТАДИ**

**20.00** «Эркак қиссаси». Телевизион музикали спектакль. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Ўқувчилар учун. «Музикали альбом». Телевизион журнал. **21.30** Миллионлар ленинча университети. **22.00** Рангли телевидение. «Ўтмишингни унут». Телеспектакль.

**УЧИНЧИ ПРОГРАММА**
**ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ**

**Ўзбек тилида: 20.00** Симфоник куйлардан концерт. **20.40** «Карелия». Ҳужжатли фильм.

**Рус тилида: 21.40** Телевизион бадиий фильм.

**15 ЯНВАРЬ**

**ЖУМА**

**БИРИНЧИ ПРОГРАММА**
**ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ**

**18.25** Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида 18.30** Кичкинтойларга — эртаклар. **19.00** «Ахборот» информацион программаси. **19.10** Халқ контроли экрани. **Ўзбек тилида: 19.40** КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА. «Илғор коллективларнинг социалистик мажбуриятлари». **20.00** Шеърият мухлисларига. **20.20** «Ахборот» информацион программаси. **20.35** «Съезддан-съездгача». «Ер ва одамлар». **21.00** Миллионлар иқтисодий университети. **21.15** «ОЛАМГА САЁҲАТ». Кинокўрсатув **22.15** Фарғона область, Ленинград район «ТАБАССУМ» халқ ансамблининг концерти. **23.20** Москва кўрсатади.

**ИККИНЧИ ПРОГРАММА**
**МОСКВА КЎРСАТАДИ**

**13.00** Кўрсатувлар программаси. **13.05** Янгиликлар. **13.15** Болалар учун. «Пафин дунёни қандай тасаввур қилади». **13.45** «Коммунист ва давр». **14.15** Рангли телевидение. «Ҳайвонотлар оламида». **15.30** Янгиликлар. **15.35** Москва кундузги кўрсатувларининг охири.

**ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ**
**ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ**
**ПРОГРАММАСИ**

**18.00** 2-синф ўқитувчилари учун консультация (рус тилида).

**18.30** Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (ўзбек тилида). **19.15** Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (рус тилида).

**МОСКВА КЎРСАТАДИ**

**20.00** Ўқувчилар учун. «Қизил елканлар». **20.15** «Актуал камера». **21.00** Янгиликлар. **21.05** Совет республикаларининг КПСС XXIV съездига бағишланган телевизион фестивали. ЛАТВИЯ ССР. **22.30** Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. Спорт ўйинлари. Эркин программа. Танаффус вақтида «Вақт» информацион программаси. **00.40** Рангли телевидение. «Қўшниларимиз». Телевизион миниатюралар театри. **01.30** Москва кўрсатувларининг охири.

**УЧИНЧИ ПРОГРАММА**
**ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ**

**20.00** «Республикам таржимаи ҳоли». Кўп серияли телевизион фильмнинг 3-серияси (ўзбек тилида). **20.45** «Айбсиз айбдорлар». Бадиий фильм. (рус тилида).

## РАДИО

**14 ЯНВАРЬ**

**ПАЙШАНБА**

**БИРИНЧИ ПРОГРАММА**

**16.10** «Композитор А. Плешчеев» Музикали эшиттириш (русча). **16.50** «Правда» газетасининг обзори. **17.00** Симфоник куйлар. **18.00** «Ислоҳот амалда» туркумидан. Ўзбекистон ССР Госплани раисининг ўринбосари Ш. Хўжаев суҳбати (русча). **18.10** Балетлардан рақслар. **19.20** Татар куйлари. **20.00** «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат **21.10** Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. **21.45** Сиёсий билимлар радиоуниверситети. «Коммунизм қурилиши даврида синфий тафовутларни бартараф қилиш йўллари». Суҳбат (ўзбекча). **22.20** Бахт қўшиқлари. **22.40** Шу куннинг ҳикоялари (ўзбекча). **23.15** Мақом кечаси. **24.00** Тунги музикали программа.

**ИККИНЧИ ПРОГРАММА**

**19.00** Ҳажвий ҳикоялар (ўзбекча). **19.30** Рус классик куйларидан концерт. **20.00** Тожик халқ қўшиқлари. **20.30** «Нодир ёзувлар». М. Азизова ва К. Мўминов ижро этган қўшиқлар. **21.00** Уйғур шоирлари Учқун ва Х. Юнусов шеърлари (ўзбекча). **21.40** Москва.

**15 ЯНВАРЬ**

**ЖУМА**

**БИРИНЧИ ПРОГРАММА**

**6.15** Тонгги концерт. **8.25** Композиторлар К. Жабборов ва С. Калонов асарлари. **9.30** Чанг учун пьесалар. **9.50** Халқаро мавзуларда суҳбат (тожикча). **10.10** Балетлардан парчалар. **11.15** «Халқ контроли амалда» (русча). **11.30** «Ялла» концерти. **13.30** Рус композиторлари операларидан рақслар.

**16.10** «Ёшлар учун музикали соат» (ўзбекча). **16.50** «Правда» газетасининг обзори. **17.00** Бетховеннинг бешинчи симфонияси. **18.00** Илмий-атеистик темаларда «Янги одатлар ва удумларни меҳнаткашлар ўртасида кенг татбиқ этайлик». Тарих фанлари кандидати И. Жабборов суҳбати (ўзбекча). **18.10** Ўзбек халқ куйлари. **19.20** Э. Топчи куйлайди (татарча). **20.00** «Ўзбекистон индустриали» радиожурнали. **20.30** Саноат ходимлари учун концерт. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат. **21.10** Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. **22.30** А. Арбузов. «Менинг бечора Маратим» радиоспектакли (ўзбекча). **24.00** Тунги музикали программа.

**ИККИНЧИ ПРОГРАММА**

**8.25** Болтиқ бўйи совет республикалари композиторларининг эстрада куйлари. **9.15** Реклама ва эълонлар.

**19.00** Ўзбек классик куйлари. **19.30** М. Магомаев куйлайди. **20.00** Танбур тароналари. **20.30** Ўзбекистон композиторларининг хор асарлари. **20.50** «Қишлоқ коммунистлари» очерки (русча). **21.00** Хорижий Шарқ адабиёти. Бенгаль ёзувчиси Порошуромнинг «Менинг қаҳрамоним» ҳикояси (ўзбекча). **21.40** Москва.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ГРАЖДАН МУДОФААСИ ШТАБИГА
(Огородний кўчаси, 9-уй)
моддий ҳисоблаш бўйича бухгалтерлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Кинофильмлар прокати бўйича Республика контораси ва «Кино» Бирлашган редакцияси коллективлари Бирлашган редакциянинг собиқ бош редактори М. Яҳёевга отаси

**Яҳё ҲОШИМОВнинг**

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ
14 ЯНВАРЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари— 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР. А—2448.
Р.—00136.